

[K. B. Andersen.]

komedie har spillet sammen med en kammerat ved alle prøverne, endog generalprøven, og så ser denne kammerat sidde nede i salen ved premieren. Jeg beklager, at jeg ikke har kunnet tolke det ærede medlems ord derhen, og jeg sætter pris på, at det ærede medlem tager den stilling at undlade at stemme, når vi nu har den bestemmelse i vor forretningsorden, som muliggør det. Jeg har også selv ved en enkelt lejlighed benyttet mig af denne fremgangsmåde. Personlig tror jeg nok, at det ville være bedre og mere lykkeligt ikke at have den, således at man blev nødt til at give udtryk for enten det ene eller det andet standpunkt. Men det er da klart, at det trods alt er en tilfredsstillende løsning, når vi har arbejdet sammen om tingene.

Flere af de ærede medlemmer nævnte bemærkningerne i betænkningen om seminariplanerne for Bornholm. Jeg nævnte dem med vilje ikke, fordi jeg ikke syntes, at vi herfra skulle fremkalde lokale ønsker; men jeg er glad for, at man kunne give tilslutning til, at der rent bortset fra andre overvejelser gør sig netop de helt særlige forhold gældende vedrørende Bornholm, som det ærede medlem hr. H. Larsen (Bjerre) var inde på, da han rejste sagen ved første behandling.

Jeg vil gerne til den højtærede undervisningsminister sige, at der er en mystifikation med hensyn til det, der er udgangspunktet for hele vort arbejde. Jeg forlanger ikke, at ministeren skal give et endeligt svar i dag, for jeg ved, at statistik er en farlig ting at have med at gøre, men jeg beder til gengæld om, at vi, når vi når frem til den redegørelse, ministeren har lovet at give, får klaret udgangspunktet fuldstændigt. I lovforslaget er nævnt disse ca. 4 000 lærere, et tal, som ministeren også var inde på; men så sagde ministeren, at man dertil kunne lægge ca. 1 600 embeder, når der toges hensyn til ændringen af timetallet fra 36 til 32, og derved kommer vi op på ca. 5 800. Det tal, jeg har hentydet til, har jeg imidlertid hentet i den tidligere flere gange omtalte publikation fra det økonomiske sekretariat; de ærede medlemmer kan jo selv kontrollere tallet, som findes i denne publikation, der er blevet til i samarbejde med undervisningsministeriet, hvorfor vi

selvfølgelig må gå ud fra, at det, der står i den, også har ministeriets accept.

Der står, at lærerbehoget, beregnet i forhold til klasser og kvotienter, pr. 1. januar 1960 var 35 392, og så står der direkte på side 21-22, at hvis man regner tallet ud på grundlag af 36 timers ugen, kommer man ned til 31 000, sådan at lærermangelen kun er 5 000. Altså de 4 400, som man går ned med, går man ned med ved at gå over fra 32 timers grundlaget til 36 timers grundlaget; men når vi for 1 års tid siden vedtog 32 timers grundlaget, må vi have de 4 400 ført tilbage igen. Det vil altså sige, også efter ministerens tal, at når vi har et lærerantal til rådighed på ca. 25 000 over for et lærerbehov på ca. 35 000, har vi altså en lærermangel på ca. 10 000 minus det, som tallet er nedsat med i løbet af de sidste år, og det er, så vidt jeg kan skønne, 1 800-1 900. Alt i alt har vi altså en lærermangel på ca. 8 000. Og det er jo ikke uvæsentligt, om man går ud fra 4 000 eller 8 000. Ifølge denne publikation går vi ud fra 8 000, og jeg tror, vi ved lejlighed skal have klaret dette spørgsmål helt præcist. Jeg tror ikke, mine tal er for højt regnet, men det skulle glæde mig, om ministeren i sin redegørelse vil kunne påvise, at de er det.

Om lærerbehovsudvalget skal jeg sige, at jeg er glad for, at ministeren vil se på dets sammensætning. Når jeg angreb det — jeg ved ikke, om man kan kalde det et angreb; jeg nævnte dets vurderinger gennem 8 år, det var måske også angreb nok — når jeg kom tilbage til det, var det, fordi udvalget rent faktisk ingen værdi har for ministeren i øjeblikket, fordi der ikke er tillid til dets tal. Ministeren sagde noget meget væsentligt: hvor mange drømte i 1940'erne om den vækst, vi er inde i? Ja, højtærede minister, fejlen er, at man ikke drømte, altså i rigtig forstand. Jeg vil ikke sige, at man ikke sov, men drømme gjorde man ikke! Det, jeg vil have, er, at man skal være med til at se syner og perspektiver og de ting, som vil være realiteter i 1980'erne. Det kan jo ikke nytte at gøre opmærksom på lærerbehoget i 1980 nogenlunde på grundlag af det, vi kan se i de allernærmeste år frem. Vi må prøve at drømme pædagogiske fremskridt, ellers kommer vi galt af sted en gang til.

Til slut takker jeg ministeren for det tilsagn, ministeren gav vedrørende Køben-